

Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiție

D E C I Z I E

21 august 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul	Iulia Sîrcu
Judecători	Tamara Chișca-Doneva, Valentina Clevadi, Ion Corolevschi, Iuliana Oprea

judecînd recursul declarat de Maria Soltan, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a Mariei Soltan către Andrei Cosoi, privind încasarea prejudiciului material și moral,
împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2012,

C O N S T A T Ă :

La 07 martie 2012, Maria Soltan și Constantin Soltan au înaintat o cerere de chemare în judecată către Andrei Cosoi, solicitînd încasarea sumei de 2 205 lei cu titlu de prejudiciu material și 2 205 lei cu titlu de prejudiciu moral.

În motivarea cererii reclamanta a invocat că, la 22 septembrie 2011, Andrei Cosoi, fiind responsabil de pășunarea vacilor cetățenilor din s. Puhoi, r-l Ialoveni, a manifestat o neatenție și ca rezultat animalele i-au distrus un sector de teren cultivat cu porumb, ce aparține cu drept de proprietate Mariei Soltan și tatălui ei Soltan Constantin, care ulterior la 05 iunie 2012 a decedat.

Susține reclamanta, că potrivit estimărilor efectuate de specialiștii de la Primăria s. Puhoi și de la Direcția Agricultură a Consiliului raional Ialoveni s-a stabilit, că au fost distruse 490 kg porumb boabe cu costul a unui kg - 4,50 lei, în sumă de 2 205 lei.

Solicită reclamanta încasarea din contul lui Cosoi Andrei în beneficiul său a sumei de 4 410 lei, ce constituie 2 205 lei cu titlu de prejudiciu material și suma de 2 205 lei cu titlu de prejudiciu moral.

Prin hotărîrea Judecătoriei Ialoveni din 03 august 2012, acțiunea a fost admisă parțial, fiind încasat de la Andrei Cosoi în beneficiul Mariei Soltan prejudiciul material cauzat în sumă de 2 205 lei și taxa de stat achitată în sumă de 150 lei. Pretențiile referitor la încasarea prejudiciului moral în sumă de 2 205 lei au fost respinse ca neîntemeiate.

Împotriva hotărîrii menționate, Andrei Cosoi a declarat apel, solicitînd admiterea apelului, casarea hotărîrii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărîri, prin care acțiunea să fie respinsă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2012, apelul a fost admis, fiind casată hotărîrea Judecătoriei Ialoveni din 03 august 2012, cu pronunțarea unei noi hotărîri prin care acțiunea a fost respinsă.

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a conchis că motivele invocate de apelant și-au găsit reflectare de fapt în probele acumulate la materialele dosarului. Totodată, a fost indicat că, de către prima instanță au fost stabilite circumstanțele cauezi, însă au fost aplicate eronat normele de drept material. A fost indicat că reclamanta nu a prezentat probe care ar confirma suma pretinsă, iar actul Comisiei de specialiști de la Primăria s. Puhoi s-a efectuat în lipsa lui Andrei Cosoi și este lovit de nulitate absolută.

Considerînd ilegală decizia instanței de apel, la 05 martie 2013, Maria Soltan a contestat-o cu recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2012 și a hotărîrii Judecătoriei Ialoveni din 03 august 2012, cu remiterea cauzei la rejudecare în prima instanță.

În argumentarea recursului recurenta a invocat aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural.

În speță, Maria Soltan a indicat că instanța de apel nu a dat apreciere hotărîrii Judecătoriei Ialoveni din 05.12.2011, unde este demonstrat că în lanul de porumb a pătruns o cireadă întreagă de vite.

Mai indică că intimatul Cosoi Andrei nu a fost prezent la întocmirea actului la fața locului deoarece a refuzat să se prezinte.

Cosoi Andrei a depus referință pe marginea recursului declarat, solicitînd respingerea lui ca neîntemeiat.

Potrivit art. 440 alin. (2) CPC, recursul înaintat de avocatul Soltan Maria a fost considerat admisibil și transmis spre examinare într-un complet din 5 judecători.

Potrivit art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecînd recursul declarat împotriva deciziei date în instanța de apel și verificînd, în limitele invocate în recurs și a referinței depuse de intimat, legalitatea deciziei atacate, Colegiul conchide temeinicia lui, pornind de la următoarele.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărîrea primei instanțe.

Colegiul susține ca fiind legală și întemeiată soluția dată de prima instanță.

Soluția dată de instanța de apel este ilegală, deoarece decurge din interpretarea greșită a circumstanțelor cauzei și, ca urmare, aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural aplicabile la soluționarea litigiului.

Potrivit materialelor cauzei, Colegiul constată cu certitudine că, prin actul de constatare la fața locului din 22.09.2011, a fost stabilit că loturile de pămînt cu suprafața de 0,17 ha, care aparțin lui Soltan Maria și 0,11 ha ce aparțin lui Soltan Constantin, în total 0,28 ha, au fost semănate cu porumb. Pe unele părți ale acestui lot s-au depistat urme proaspete de vite și știuleții aproximativ pe 50 % din parcelă lipsesc și se văd urme de mîncare a vitelor (f.d. 9). Prin certificatul Direcției Agricultură și Alimentație a Consiliului raional Ialoveni nr. 54 din 28.09.2009, s-a confirmat că recolta aproximativă de porumb la un sector de 0,28 ha constituie 980 kg porumb boabe (f.d. 8). Conform certificatului de preț al ÎM „Piața Centrală”, la 22.09.2009 s-a înregistrat prețul la un kg de porumb de 4,50 lei (f.d. 10).

Din considerentul că Cosoi Andrei nu a dorit benevol să recupereze prejudiciul cauzat, Soltan Maria s-a adresat în instanța de judecată cu această cerință, solicitând totodată și repararea prejudiciului moral cauzat în mărimea pagubei materiale.

Instanța de fond a admis parțial acțiunea, dispunând încasarea de la Cosoi Andrei în beneficiul lui Soltan Maria prejudiciul material în sumă de 2 205 lei. În rest, pretențiile au fost respinse.

Instanța de apel a casat această soluție și a emis o hotărîre nouă de respingere a acțiunii, motivînd prin aceea că, reclamanta nu a prezentat probe care ar confirma suma pretinsă, iar actul Comisiei de specialiști de la Primăria s. Puhoi s-a efectuat în lipsa lui Andrei Cosoi și este lovit de nulitate absolută.

Colegiul consideră soluția dată de instanța de apel ilegală, deoarece decurge din interpretarea greșită a circumstanțelor cauzei și, ca urmare, aplicarea eronată a normelor de drept material aplicabile la soluționarea litigiului.

Astfel, după cum rezultă din materialele pricinii, drept temei al pretențiilor sale, reclamanta a invocat răspunderea delictuală.

Potrivit art. 1398 alin. (1) CC, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

La caz, este constatat prin actele cauzei că vinovat de deteriorarea știuleților de porumb din lanul Mariei Soltan se face îngrijitorul vitelor Cosoi Andrei. Faptul că anume pîrîtul era în acea zi responsabil de pășunatul vacilor, este confirmat prin declarațiile martorilor și nu este negat de Cosoi Andrei.

Însă, litigiul a apărut pe marginea întinderii acestui prejudiciu, pîrîtul considerînd că nu a fost cauzat, deoarece doar o vită a pătruns în lanul reclamantei, pe cînd reclamanta susține că i-a fost deteriorată jumate din roadă.

În acest sens, Soltan Maria invocă Actul de constatare la fața locului din 22.09.2009, întocmit de Comisia administrativă a Primăriei com. Puhoi.

Or, acest act are valoare juridică deplină și constituie înscris probator valabil în confirmarea mărimii prejudiciului material cauzat proprietarului terenului.

În această ordine de idei, constatarea nulității absolute a Actului de constatare la fața locului din 22.09.2009 de către instanța de apel este eronată.

În conformitate cu prevederile art. 216 CC, actul juridic este nul în temeiurile prevăzute de prezentul cod (nulitate absolută). Actul juridic poate fi declarat nul, în temeiurile prevăzute de prezentul cod, de către instanța de judecată sau prin acordul părților (nulitate relativă).

Potrivit art. 217 alin. (1) și (2) CC, nulitatea absolută a actului juridic poate fi invocată de orice persoană care are un interes născut și actual. Instanța de judecată o invocă din oficiu.

Potrivit art. 220 alin. (1) CC, actul juridic sau clauza care contravine normelor imperative sînt nule dacă legea nu prevede altfel.

În speță, nu se atestă situația de nulitate absolută a actului de constatare, iar nulitatea relativă urmează să fie invocată și dovedită de părți.

Astfel, recunoașterea nulității absolute a unui act juridic se poate face doar în temeiurile prevăzute de Codul civil. Or, neparticiparea lui Cosoi Andrei la întocmirea Actului de constatare la fața locului, nu se regăsește ca condiție de declarare a nulității absolute și, prin urmare, nu constituie un atare temei.

Mai mult ca atât, după cum rezultă din materialele cauzei, pârîtul a fost invitat să participe la întocmirea acestui Act, dar a refuzat să se prezinte la fața locului.

Prin urmare, instanța de apel eronat a aplicat prevederile acestor norme legale, deoarece nici una din părți nu a solicitat declararea nulității absolute a acestui act.

În același timp, prin recunoașterea nulității absolute a acestui act juridic de către instanță, au fost depășite limitele de examinare a acțiunii, deoarece obiectul prezentului litigiu a constituit încasarea prejudiciului cauzat și nu nulitatea actelor juridice.

Or, instanța de apel urma să dea apreciere acestui înscris prin prisma art. 121 și 130 CPC, dar nu să constate nulitatea lui.

Drept urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ consideră că argumentele aduse de Soltan Maria și-au găsit confirmare în cadrul examinării prezentului recurs.

Ținînd cont de faptul că prima instanță a constatat și a elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea fondului cauzei, corect a aplicat legea materială și procesuală, adoptînd o hotărîre legală și întemeiată, iar instanța de apel a adoptat o hotărîre ce reiese din aprecierea eronată a circumstanțelor cauzei, ce a dus la aplicarea eronată a legii materiale și procedurale, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat, de a casa decizia instanței de apel, cu menținerea hotărîrii primei instanțe.

În legătură cu cele relatate, conform art. 445 alin. (1) lit.f) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Se admite recursul declarat de Soltan Maria.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2012 și se menține hotărîrea Judecătoriei Ialoveni din 03 august 2012 în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a Mariei Soltan către Andrei Cosoi, privind încasarea prejudiciului material și mora.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,

Judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Valentina Clevadî

Ion Corolevschi

Iuliana Oprea